

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:
 egész évre 150.— L., félévre 85.— L.
 Egyes szám ára 4.— L.
 Külföldre egész évre 250.— L.

Laptulajdonos: Magyar Nép R. T.
 Főszerkesztő: Gyallay Domokos,
 Felelős szerkesztő és ügyv. igazgató:
 dr. Szász Ferenc.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 CLUJ,
 Strada Baron L. Pop 5. szám.
 Megjelenik minden szombaton.

Jézuska eljön.

Jézuska eljön minden házba,
 Mire a gyertyák ezre ég:
 Feléd fordítja fénylő arcát,
 Meglátod tiszta, szép szemét...

Jézuska eljön minden házba,
 Nyomorgón, árván is segít,
 A szenvedőnek balzsamirt hoz
 S letörli omló könnyeit...

Jézuska eljön minden házba,
 Ha vig kacaj cseng: itt lesz... itt,
 Nyomába béke leng s szívünkbe
 Öröm, áhitat költözik...

Jézuska eljön meglássátok!
 S malasztos, boldog estelen
 Minden mosolygó gyermekarcot
 Végigsimit szerelmesen...

Vályi Nagy Géza.

Az olasz követ látogatása.

A román külképviseletben sok változás állt be az utolsó hetekben. A követek elbucszása ünnepélyes keretek között szokott megtörténni. Képünk azt ábrázolja, hogy az olasz követ, Ugo Gola, ünnepi vacsorán bucsuzik a román közélet vezetőitől. Jobboldalon Cabinescu miniszter képe látható.

Az ünnepi ruha.

Finn nők ünnepi viseletben.

A nemzeti eszme fölébredése és elhatalmasodása a ruházkodásra is nagy befolyással van. Ismeretes dolog, hogy Magyarországon a kormányzó felesége áll annak a mozgalomnak az élén, amely a magyaros díszü és szabású ruházkodást az uri nők körében is divattá tette. Mostani képeinken két testvér népnek, a bolgárnak és finnek ünnepi női viseletét

Bolgár nők ünnepi viseletben.

mutatjuk be. Mindkettőben találhatunk rokon vonásokat a mi szép női viseletünkkel. A mindennapi munkaruha ha el is tér a színes és himes öltözettől, ünnepnapra nekünk is ősi viseletünkben kellene öltöznünk. Illő dolog volna erről a következő ünnepnapokon gondolkoznunk s a téli szövés-fonás útján ünnepi ruházat megoldását előkészítenünk.

Olvassátok a „Keleti Ujság“-ot!

Jöjön el mindeneknek Karácsonya!

Evezredeken át felsírt a magasba az emberek könyörgése, a föld szózata, amely egy új világért esedezett. Egy olyan más világot várt a sokféle hitegetésben és ígéretekben csalódott ember, hogy ma fenséges tulásnak látszik, amiről a világ nagyjai és várakozásában eltikkadt népek tömegei Kinától Rómáig, Perzsiától Nagybritániáig álmodtak. Mindnek a szeme a nagy világ egy parány részére, Betlehem felé irányult, ahol végre beteljesedett hosszú idők óhajta s megjött a Messiás, azon az éjszakán, a barlang elhagyatottságában földre született a szeretet. Az Isten kicsi Fiát csodálatosan körülrajongták a föld agyarkodó emberei: a szegény pásztorok és gazdag királyok. Együtt vannak dolgozó emberek és keleti tudósok, hívők és pogányok, a születés kiváltságosai és az élet elhanyagolt mostohái, sokszínű népek és más zengésű nyelvek.

A szeretet egy nagy lelki egységbe olvasztja és veri össze a széthuzó embertársakat. Betlehemben egymásra talál a marakodó ember.

Erre a lelki egységre volna szükség ma is, a valójától meg nem fosztott szeretetre, amely után sovárog minden kor, minden ember és minden szív. Össze kellene melegedniök az egymástól elvadult embereknek. Utakat kellene építeni minden szívtől a másikig. A szeretet nem akarhatja, hogy a gazdag elduszkálja a szegények kenyerét. Hogy a tanulatlan egyszerűségét megvesse a műveltebb és az erős kibaszálja a gyengébbek tehetetlenségét. El kell hogy tűnjenek az embert megosztó válaszhegyek és korlátok, a kizsákmányoló, telhetetlen gazdagság, a lenéző műveltség, az elnyomó erőszak. Munkába kérgesült kezekbe elég kenyeret adni, a jóra való egyszerűségnek több tisztességet, az igában járó embereknek megadni az élethez való jogot a jobb jövőre!

Ennek a reménycsillaga Betlehemben tűnt fel, amikor az Isten angyalával oda hívta a pásztorokat, csillagával elvezette a királyokat s gondviselő akaratával a Betlehembe vezérelt Máriát és Józsefet kitüntette átkos csodáival, az emberek fagyos, szív-

telen világába elküldte a Kis Jézust. És így kötötte össze az embereket egymással és az Éggel.

Hát tudott volna valaha más egyesíteni embereket, ha nem az Isten! Testvértelen életünkben is a vagyon, erő, szépség, tehetség és szerencse nem összemelegitenek, hanem szétválasztanak egymástól. Pedig mindnyájan egyek vagyunk: „egy Atyának egyformán gyermekei vagyunk“. Egész életünk, lelkünk és szívünk minden szála Istenhez köt. Világrészeket elválasztó messzeségek, embereket szétverő mesgyék, eldarabolt földek megosztják az emberek szeretet-közösségét. Sőt hegyek és folyók innenső és tulsó lakói, egyazon népnek, nemzetnek fiai, vagy éppen egy falubeliek, talán testvérek késhegyig menő földéhsége, barázdaperek évekig tartó ellenségeskedése miatt, akárhányszor nem tudnak szeretetben és megértésben egymással találkozni és egymásban a testvért megbecsülni és megszeretni. Békesség pedig nincs Isten nélkül, sem szabadság, egyenlőség és testvériség, ott ahol Istent tervszerűen számüzik.

A karácsonyi, földre költözött szeretet az Isten minden embernek küldte. A történelem a tanúság rá, hogy akik a szeretet ellen hibáztak, mindig veszítettek. Akik a szeretetet az emberek egyik csoportjára korlátozták és másokat ki akartak zárni a mindenki szeretetéből, mindig rosszul jártak. A görögök a művelteket, a rómaiak csak a hatalmas és egy nyelvet beszélő saját nemzetüket, a középkoriak pedig csak a született előkelőségeket akarták a szeretet előnyeibe részesíteni.

Az ember és ember között duló ellentétet csak a Megváltó tudja kiegyenlíteni. Ahol Ő uralkodik, ott van a legtökéletesebb segítség, békesség, megnyugvás és szeretet. „Ott megfér a farkas szeliden a bárány mellett, a tehén az oroszlánnal megy békés egységben a legelőre.“

Ez a lelkület hozza össze a különböző embereket a karácsonyi barlangnál, mert a szeretet mindenre képesít. Mária ott hagyja názáreti imádságos házat. József a műhelyét,

napkeleti bölcsek vállalják a nehéz utat, éjszake-nappalok viszontagságait, a pásztorok frizetlenül feledik a nyáját, mert „Gyermek született nekünk“.

Ilyet csak a szeretet tehet, amelyet sem erőszak, sem törvény meg nem teremthet. Az önzetlen szeretet úgy tud szeretni, mint az Isten, aki szeretetből a legnagyobbra is képes, emberré tud lenni. Az a szeretet, amelyet az önző haszon és egyéni érdek űz, sohasem tudja az embereket összekapcsolni. Nem azért szeretem az embert, mert nekem dolgozik, vagy jó adófizető, vagy ágyutöltelék, hiszen az igavonó állatot is lehet így becsülni, mert jó hasznot hajt. Az emberben a testvért kell meglátni, aki az Isten gyermeke, s Őbenne egyek vagyunk.

Aki igaz lélekkel néz a barlangba, a te-

hetetlennek mutatkozó betlehemi kisedben, a legszegényebb idegen másokban is megtalálja szeretni a testvért s a szeretetből teremtő Istent s tud egymásnak segítő, egymásért is élni tudó testvérként dolgozni.

A szeretetnek isteni országa viszi az embereket Betlehembe. „Elközelgett az Isten országa.“ Erről beszél az angyal, amikor a pásztorok fölött megzendül az Ég: „megszületett nektek Jézus Krisztus“. Ezt hirdetik a napkeleti bölcsek: „láttuk csillagát az új királynak és eljöttünk imádni őt, megtaláltuk benne az Istent, a lelkek boldogítóját.“

„Harmatozzanak az eget és felhők csépegyék az igazat, szakadjon meg a föld és szülje meg szabadítóját!“ Jöjjön el mindenkinek Karácsonya.

Balázs András.

• Külföld •

A spanyol belháború döntő szakaszához érkezett. A külföldi ujságok egyértelműleg megállapítják, hogy a spanyol háború döntő fejezete most kezdődött el. A nemzeti csapatok az egész arcvonalon támadásra készültek fel. Sok löszert és hadianyagot halmoztak fel az arcvonal mögött. A köztársasági csapatok harci kedve nagyon lanya. Nagy elkedvetlenedést váltott ki a spanyol köztársasági hadseregben harcoló katonák körében, hogy Franciaországban a baloldali irányzat megbukott és Blum, akitől segítséget reméltek a köztársaságiak, nem került kormányra.

Német győzelem a Memel-vidéki választásokon. A Memel-vidéki választások alkalmával mindenütt a német listák győztek. Egyes helyeken a németek 80—90 százalékos győzelmet arattak. A német választási győzelemmel kapcsolatban felvetődött a lehetőség gondolata, hogy Németország visszacsatolja a Memel-vidéket az anyaországához. Állítólag ebben a kérdésben az angolok és franciák jegyzéket intéztek volna Németországhoz. Ezekkel a hírekkel szemben német részről kijelentették, hogy Németország egyelőre nem gondol a Memel-vidék visszacsatolására.

Ciano külügyminiszter Budapesten. A nemzetközi politikának érdekes eseménye volt, hogy Ciano gróf, olasz külügyminiszter Budapestre látogatott. Ciano gróf látogatása újabb bizonyíték annak, hogy Magyarország és Olaszország között továbbra is a legszorosabb barátság áll fenn.

Csáky István gróf lett a magyar külügyminiszter. Horáthy Miklós magyar kormányzó külügyminiszterre gróf Csáky Istvánt nevezte ki. Az új külügyminiszter kinevezését külföldön is nagy rokonszenvvel fogadták. Csáky Istvánnak különösen Olaszország felé vannak értékes baráti kapcsolatai.

Heves ütközetek voltak Názáret közelében. Názáret közelében arab szabad csapatok és az angol katonaság között heves harc folyt le. Az ütközetben negyvenkét arab és három angol katona esett el, száztizennyolc arab és tizenhét angol megsebesült.

Nem történt újabb esemény a tuniszi kérdésben. Az Olaszországnak Tunisz iránt támasztott igényei miatt keletkezett izgalom némileg lecsendesedett. Általános vélemény szerint a tuniszi kérdés veszített élességéből. A franciák egyébként Tuniszban nagyarányú erődítési munkálatokat folytatnak. Hir szerint Franciaország és Anglia teljesen egyet értenek abban a tekintetben, hogy az olasz igényeket el kell utasítani.

Lefizették a német zsidók az egymilliárd márka sarc első negyedét. Rath, német követ-ségi tanácsos meggyilkolása után a német kormány a németországi zsidókra egymilliárd márka összegű sarcot vetett ki. A németországi zsidók a büntetés első részletét, kétszázötven millió márkát, kifizették.

Németországban úgy kezelik a cigányokat, mint a zsidókat. A német rendőrség rendeletet adott ki a cigányok megrendszabályozására. A rendelet szerint a cigányok nem kapnak személyazonossági igazolványt és fegyverviselési engedélyt. Egyidejűleg megtiltották a cigányoknak, hogy olyan városokban letelepedjenek, melyek lakóainak száma félmilliónál nagyobb. Külföldi állampolgársággal rendelkező cigányok nem léphetik át a Német Birodalom határát.

Magyarországhoz csatoltak két szlovákiai községet. A magyar-cseh határmegállapító bizottság Bori és Szántó szlovákiai községeket Magyarországhoz csatolta. Ezzel a Léva-losonci országút teljesen Magyarországhoz került.

A zsidók Németországban nem üzhetnek kereskedelmet és ipart! A német kormány mindent elkövet, hogy a zsidókat Németországból való kivándorlásra kényszerítse. Legutóbbi rendeletet adtak ki, hogy január elsejétől kezdve a zsidók nem folytathatnak kereskedelmet és nem üzhetnek ipart. A német kormány kijelentette, hogy az intézkedéseket nemcsak a németek érdekében, hanem a zsidók érdekében is tette, mert ha a zsidók Németországból kivándorolnak, sokat hányatótt helyzetük nyugvópontra jut.

Bethlen István gróf adókedvezményt kért a felvidéki magyarság számára. A magyar képviselőház külügyi bizottságában Bethlen István gróf, volt magyar miniszterelnök azt javasolta, hogy a Magyarországhoz csatolt Felvidék lakóssága számára biztosítsanak adókedvezményeket.

Riasztó jóslás az angolok számára. Nagy feltűnést keltett MacDonald, angol gyarmatügyi miniszter kijelentése az angol világirodalom helyzetéről. A világlapok szerint MacDonald kijelentette volna, hogy az angol világbirodalom még a mostani nemzedék idején összeomlik. A kijelentéshez a világlapok a legkülönbözőbb megjegyzéseket fűzik.

Sztalin békülni akar Hitlerrel. Egy olasz ujság értesülései szerint Sztalin Hitlerrel ki szeretne békülni, hogy az Oroszország és Németország között fennálló állandó feszültséget ki lehessen küszöbölni. Ugyanennek az olasz ujságnak az értesülései szerint Sztalin akarja venni a cári címet.

Magyarország még nem lép ki a Népszövetségből? Azzal a hírrel kapcsolatban, hogy Magyarország ki akar lépni a Nemzetek Szövetségből, a magyar kormány cáfolatot adott ki. A cáfolat szerint a kérdés a jelen időpontban még nem időszerű.

Mozgolódnak a horvátok. A horváth képviselők állítólag nem fognak megjelenni a belgrádi parlament megnyitásán. A jugoszláv kormány felfogása szerint a mozgalom arra irányul, hogy Horvátországot elszakítsák Jugoszláviától. Ezért a kormány minden intézkedést megtesz, hogy a horvátok ne tudják tervüket megvalósítani.

A szlovákok vezére politikai tevékenységbe kezd. Tuka, szlovák vezér kijelentette, hogy a szlovákok nem elégedhetnek meg a cseh állam keretében kapott önállósággal, hanem önálló Szlovákia megvalósítására kell törekedniök. Tuka érdekes példával világította meg, hogy miért van teljesen önálló

Szlovákia felállítására szükség. Amikor a határrendezés alkalmával Dévény hovatarozása vitássá vált, a cseh kormány Tukat küldte ki Németországba, hogy a kérdésben tárgyaljon. Tuka Berlinben azt a választ kapta, hogy felesleges tárgyalnia, mert a csehek már amúgy is átengedték Dévényt Németországnak! Angol ujságok arról írják, hogy a szlovákok nagy része a mai állapottal nincs megelégedve. A szlovákok teljes önállóságra és függetlenségre törekszenek.

Berlinben járt a magyar külügyminiszter. Csáky István gróf, Magyarország külügyminisztere Berlinben járt. Csáky István Berlinben fontos külpolitikai tárgyalásokat folytatott. Hitler kancellár is fogadta. A magyar külügyminiszter utazásának nagy jelentőséget ad, hogy közvetlenül Ciano gróf, olasz külügyminiszter budapesti látogatása előtt történt.

Amerikai államok tanácskozása. Az amerikai államok most tartották meg nyolcadik értekezletüket. Az értekezleten fontos amerikai kérdéseket beszéltek meg. Kimondották, hogy az amerikai államférfiak törvényen kívül helyezik a háborút és elhatározták, hogy az összes felmerülő ellentétet tanácskozások útján fogják elintézni. Megállapodtak továbbá abban, hogy harcolni fognak a fajgyűlölet és a nemzeti szociálista világnézet ellen.

Olaszország fegyverkezik! Az olasz minisztertanács elhatározta, hogy Olaszország fegyverkezésére újabb tíz milliárd lirát engedélyez. Az olasz ujságok behatárolt foglalkoznak az intézkedés nagy jelentőségével.

Ünnep várakozások.

Amióta megalakult a „Nemzeti Ujjászületés Arcvonala” és abba az ország előkelőségei csoportosan lépnek be, a magyarság élénk várakozással tekint az események felé s reméli, hogy a Romániában élő magyarság rövid időn belül egy olyan egységes szervezetbe tömörülhet, amely alkalmas lesz arra, hogy a nemzetiségi jogokat biztosítsa. A Nemzeti Ujjászületés Arcvonálának megalakulásakor érkezett Bucurestiből az a hír, hogy a magyarság vezetői elérkezettnek látták az időt arra, hogy a kormánnyal felvegyék az érintkezést az itt élő magyarság kisebbségi jogainak érvényesítése érdekében. Dr. Gyárfás Elemér és Willer József Bethlen György gróf megbízásából kihallgatáson jelentek meg Dragomir Silviu kisebbségi fő kormánybiztosnál s emlékiratot nyújtottak át, kérve a kisebbségi kormánybiztos, hogy az emlékiratot Miron Cristea kormányelnökhöz juttassa el. A magyarság vezetői ugyanis értesülve arról, hogy a Nemzeti Ujjászületés Arcvonálának megalakítása alkalmából a kormány a kisebbségek képviseleti kérdését is meg akarja oldani.

Dragomir Silviu nagy megértéssel fogadta Gyárfás és Willer urak által köz-

vetített ajánlatot s bucuresti lapjelentések szerint a keddi minisztertanácson fog beszámolni az időszerű kisebbségi kérdésekről. A két esemény egybeesése bizonyára nem véletlen. Dragomir Silviu fő kormánybiztos jóindulatu és megértő magatartását s széleskörű politikai éleslátását ismerve, remélhetjük, hogy a Nemzeti Ujjászületés Arcvonálának megalakításával kapcsolatosan az itt élő magyarság is olyan képviseleti formát kap, amelynek a segítségével a magyarság érdekeit megvédheti. Ugy a kormány, valamint Dragomir fő kormánybiztos tudatában van annak, hogy az új kisebbségi szervezet megalakításánál a magyarságnak csak az igazi és komoly vezetőivel állhat szóba, azoknak a tanácsait hallgathatja meg és az új szervezet élére ugyancsak a magyarság igazi képviselői és vezető emberei kerülhetnek.

A magyarság karácsony előtti ünnepi hangulatában nagy várakozással tekint a jövőbe és hiszi, hogy a kormány bölcs belátással és megértéssel olyan szervezetet engedélyez, amely valóban lehetővé teszi, hogy a magyarság kisebbségi sorsban alkotmányos életet élhessen.

Csillagbúllás.

Megmozdultak valamikor
fenn a csillagszekerek
s csillagtalan éjszakába
bele hullva
egy kis csillag leesett

A merőben elindultak
keresni a pásztorok.
Megtalálták, mert a csilla
áldó kezű
Szeretetté változott.

Megmozdultak valamikor
a kis csillagszekerek
és azóta száll a földre
jóakaró emberekhez
az isteni Szeretet.

A szívek ma nem oly árva,
nem is olyan üresek;
elindulnak estére a
vidám szívű
kicsi betlehemesek.

Csillagtalan éjszakában
a csillagot keresik,
mely az égről ilyen tájon
minden évben
a homályba leesik

Sarka Lajos.

Üzenet azoknak, akik szolgálalba készülnek.

Kevesen tudják falusi testvéreink, hogy Bukárestben Református Leányotthon van, amelynek célja: testi-lelki támogatást nyújtani azoknak az erdélyi magyar asszonyoknak és leányoknak, akiket az otthoni szükség arra kényszerít, hogy a távolban keressék a megélhetés útját. A Református Leányotthonban elhelyező iroda is van, ahol naponta feljegyezzük az állást kereső és állásba ment háztartási alkalmazottak nevét. Ezekből a feljegyzésekből kiderül, hogy ebben az évben 12 ezer magyar nő fordult meg itt (ez pedig csak kis része azoknak, akik a főváros rengetegében járnak testvéreink közül) és ijesztő az a másik számadat, amely arról számol be, hogy hányat tudtunk állásba juttatni. Körülbelül 1 ezer ment állásba innen, — hogy a többivel mi lett, sajnos, nem tudjuk. Nincs módunkban, hogy utánuk menjünk, mert nem adják meg a címüket, vagy nincs is (t. i. az utcán vagy egy-egy barátnőjükönél lengenek, tengenek, akik állást nem kaptak.). Előfordult sokszor, hogy máshonnan szegődnek el s csak a panaszaikkal jönnek ide.

Sokat az utcán látunk viszont késő este, kifestve, felcífrázva, sok más társukkal, akiknek nagyrésze vérünkben való vér, — testvérünk, — és egy pár év múlva talán valamelyik kórházban pusztulnak el. Naponta hozzák a híreket azok, akik az állami elhelyező irodába is járnak (ahol orvosi vizsgálat is szokott lenni), hogy megint 10—20 magyar lányt vittek be a vérbajosok kórházába. És aki onnan kikerül csak roncs, és azt kell mondanunk, bármennyire fáj is, hogy az jobb, ha haza sem megy többet, mert testi-lelki bacilussal van telítve s egy egész falut megfertőzhet.

De lássuk most, mi lesz azokkal, akik állást kaptak, akik „helyben vannak“ és keresnek? Naponta járom a várost és keresem őket az elhelyező irodában feljegyzett címek alapján, a zeg-zugos kis utcákban, régi bojár lakásokban, boulevardokon, hatalmas, szédítő házakban... El vannak szóródva... van ahol azt hallom, hogy egy félévig volt, beteg lett, elment, jó lány volt, nem tudják hol van? — Máshol csak egy hónapig, kettőig volt, vagy még annyit sem, lopott, hazudott, minden hé-

ten más „férje“ járt be, elkergették, pirulok és szégyenkezem, ezek az én magyar testvéreim? Ilyenek? Én otthon nem ilyennek ismertem őket! Van nap, amikor mind ilyen helyeket találok és olyan fáradt vagyok, mire hazaérek, olyan fáradt! — De hála Istennek nem mindig így van. Körülbelül minden tizedik lányt megtalálok és nem egyszer hallok örömmel azt is, hogy jó, okos becsületes, rendes, dolgos lány, vagy asszony az, akit keresek, hogy nem is tartanak más háztartási alkalmazottat, csak magyar és székely lányt, mert arra rá lehet bízni az egész házat. De ha ilyenek tudnak lenni, miért nem ilyen mind? Mi történik velük, mikor belépnek a házrengetegbe? Elszédülnek? Elfelejtik, hogy honnan jöttek és miért? Elfelejtik, hogy kik küldték és kik várják őket otthon s hogy azoknak felelősséggel tartoznak? Hogy nem szabad szégyenére váljanak annak a tisztességes otthonnak, amely elbocsátotta őket!

Vasárnap délután az ugyenvezett Lidia-köri összejövetel van a Ref. Leányotthonban, ezen bibliaóra, nótázás, felolvasás, játék között sokat beszélgetek az összegyűlt 15—20 leány és asszonytestvéremmel. Sokszor hallok ilyen sóhajtást, hogy „hár sohase jöttem volna ide“, énekeljük is, hogy „sej haj, nem idevaló születés vagyok én, Sófálváról vándoroltam ide én!“ és jó is, ha ezt mindig szem előtt tartjuk! Elpanaszolják itt azt is, azok, akik hetekig, hónapokig nem kapnak megfelelő alkalmazást, hogy „azt írja Édesanyám küldjek pénzt a hugomnak kabátra, de azt nem kérdezi, hogy nekem van-e?“ — s bizony sokszor nincs, de azt otthon nem tudják, csak azt, hogy itt sok a pénz, könnyen hozzá lehet jutni, itt bőség van, dolog nélkül is nagy-szerűen lehet élni! — s nem tudják, hányan sóhajtoznak úgy, hogy nem bánám, ha csak kenyérem és vizem lenne otthon, csak még egyszer hazakerülhessek!

A Református Leányotthon (Căminul de Fete Calvine Strada Theodor Aman 24) mindent megtesz, hogy a hozzá fordulókon segítsen, éjjeli szállást ad a hely nélkül levőknek, elhelyezkedési alkalmat az állástalanoknak, mindennap délután 4—6-ig tartott elhelyezési óráin. Igyekszünk felkeresni, össze-

gyűjteni minden testvérünket, de mindehez olyan kevés a mi erőnk! Csepp a tengerben! És akik erőszakkal el akarnak vészni, el akarnak tűnni és beolvadni felismerhetetlenül az ember-óceánba, — azokon nem birunk segíteni! De akik idejönnek, mert az otthoni szükség erre kényszeríti őket, akik becsületes munkából házat, földet akarnak szerezni otthon, akik a nyomorúságból akarnak kikerülni azzal, hogy pár évet nehéz, komoly munkával

itt töltenek el, akik minél több szállal akarják magukat az otthonhoz kötni, — azok jöjjenek hozzánk bizalommal. Úgy jöjjenek ide, mint az Édesanyjukhoz, a testvérükhöz, minden bajukkal, mi azért vagyunk itt, hogy szolgáljunk, segítségükre legyünk, Isten parancsára és az Ő hatalmas megtartó erejében bizva, vigyázzunk minden testvérünkrel!

Berezky Klára.

Hírek

Olvasóinknak, munkatársainknak és lapunk jóakaratai támogatóinak boldog karácsonyi ünnepeket kívánunk!

Beköszöntött a tél! Karácsony hetében az időjárás téliesre fordult. Csaknem mindenütt havazott és a folyóvizek befagytak. A Dunán teljesen megszűnt a hajóforgalom.

Törvényrendelet a hadsereg fejlesztésére. II. Károly király Ófelsége két fontos rendeletet irt alá. A rendeletek a hadsereg fejlesztésének célját szolgálják. Az egyik rendelet a nemzetvédelmi alapok ügykezelésére három önálló pénztárt létesít. A második rendelet olyan pénztár felállításáról intézkedik, amely közmunkákra és más állami szükségletek részére fog alapokat teremteni. Cancicov pénzügyminiszter a két fontos rendelettel kapcsolatban nagyjelentőségű nyilatkozatot tett. Nyilatkozatából az alábbi részt emeljük ki.

— Ilyen körülmények között, a kérdés sürgösségére való tekintettel a fegyverkezési terv megvalósításának a költségvetésén kívülálló művellettel kellett volna megkezdődnie, tehát olyan uton, amely

nem illett volna bele a rendszerbe, vagyis egy, az évben kibocsátott belső kölcsön útján, amely haladékat nyújtott volna arra, hogy a szükséges alapot megteremtjük.

Tekintettel arra, hogy a felszerelési tervet véghez kell vinni, megalkottuk a nemzetvédelmi alapot, amelynek jövedelmét egyrészt a költségvetés már létező bevételei, másrészt különleges új illetékek szolgáltatják.

Tatarescut neveztek ki párizsi nagykövetté. Közöltük lapunkban, hogy a párizsi román követséget nagykövetséggé emelték. Nagykövetté Tatarescu volt miniszterelnököt neveztek ki.

Királyi rendelettel új politikai szervezetet létesítettek. Ófelsége II. Károly király törvényrendeletet irt alá új politikai szervezet létesítéséről. Az új szervezet címe „Nemzeti újjászületés frontja”. A politikai szervezet célja, hogy felébressze a nemzeti öntudatot az állam megszilárdítása és felvirágoztatása érdekében. Az új szervezetbe minden nagykorú román beiratkozhatik. A községi és kamarai választások alkalmával csakis a nemzeti újjászületés frontja tehet le választói jegyzéket. Minden más politikai tevékenységet, amely

ennek a szervezetnek a keretén kívül történik, szigorúan fogynak büntetni.

Mikor fogad a kisebbségi fő-kormányhiztos? A Bukarestben székelő fő-kormánybiztos szerdán, esütörtökön és pénteken délelőtt 11—13 óra között fogad.

Vajda Sándor Németországba utazik. Vajda Sándor, volt miniszterelnök, királyi tanácsos, közelebbről Németországba utazik. Vajda Sándor március elejéig marad Németországban.

El akarták raholni az angol korona ékszereket. Egy angol kikötőben az állambiztonság tisztviselői egy utasnál megtalálták az angol korona ékszerek pontos másolatát. Ezzel kapcsolatban több utast letartóztattak és az egyiknél megtalálták az angol királyi testőrség ruházatának pontos leírását. Minden valószínűség szerint az angol korona ékszereket akarták elraholni és azok hamisítványa, továbbá az egyenruha a terv kivitelének megkönnyítését szolgálta volna.

Megjelent a Népegészségügyi Szemle. A Magyar Népegészségügyi Szemle decemberi száma gazdag tartalommal jelent meg. Cikkei közül kiemeljük a cukorbetegségről, a rövidlátásról és a tüdővész gyógyításáról szóló értekezéseket.

A falu érdekében.

Az Ófelsége elnöklete alatt megtartott minisztertanácson az Uralkodó azt az óhajtását fejezte ki, hogy a falusi földművelő lakosság anyagi és erkölcsi helyzetének emelése érdekében intézményt kell létesíteni. A minisztertanács elhatározta, hogy a cél elérése érdekében intézményt alapít, amely hivatva lesz arra, hogy egyesítse azt a sokirányú munkásságot, amely a falvak fejlesztésével áll kapcsolatban. A „társadalmi szolgálat” intézményének az lesz a hivatása, hogy mindent megtegyen a román falusi nép anyagi, szellemi és erkölcsi helyzetének javítása érdekében.

A mozgalomba be fogják vonni a diákságot is és megfelelő szabályzatot dolgoznak ki arra, hogy a diákság milyen formában vegyen részt a falufejlesztés mozgalmában? Elhatározta a minisztertanács, hogy a falvakat érdeklő és a különböző minisztériumok hatáskörébe tartozó tevékenységet egységes ellenőrzés alá helyezi és ilyen módon fogja biztosítani a falumunka hatékonyságát. A szép terv kivitele fellett Ófelsége és az említett intézmény fognak örködni. Így bizonyosra vehető, hogy a terv kiviteléből nagy előny fog származni a román falvak népére.

A román elem ér. ényesülése érdekében Hiron Cristea pátriárka miniszterelnök nagyjelentőségű tervezetet terjesztett a minisztertanács elé. A tervezet szerint a magánvállalatok fokozatosan román személyzetet kell, hogy alkalmazzanak. A tervezet szerint tíz év alatt a személyzet 50 százaléka román kell, hogy legyen. Módosítani fogják az állam földelövételei jogáról szóló törvényt is. Az új törvény szerint az állam előjogot nyer a földek megvásárlására egy Lektár terjedelemeig. Jelenleg ugyanis az állam elővásárlási joga csak az 50 hektáron, tehát 100 holdon felüli birtokokra vonatkozik. Az új törvénytervezet gyakorlati intézkedéseket fog tartalmazni, hogy minden pályán a román elem érvényesüljön.

Pékinasból lett világhírű zeneszerző. Mascagni, a Parasztecsület halhatatlan komponistája. Rendkívül érdekes illusztrált cikket közöl erről a nagy zeneszerzőről hetvenedik születésnapjával kapcsolatban a Délibáb új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg.

A jövő évben új adókiivetés lesz. A kormány intézkedése következtében 1939. elején az adókat újból fogják megállapítani. Ez alkalommal mindenkinek gondosan megvizsgálják adóalapját és a nyert adatok után állapítják meg az adót. Az adókulcsot nem fogják emelni.

Ujévi könyvujdonság. Most jelent meg Horváth Jenő aninoszai református lelkésznek, az ismert írónak „Most szedtem a fáról” című novelláskötete. A könyv igen hangulatos és mélyen jellemző elbeszéléseket tartalmaz a bányászok életéről, akik között él hosszú évek óta a szerző. Horváth Jenőnek kiváló érdeme, hogy a súlyos munka verejtéke, a szénpor és korom mögött meglátja a lélek csillogását. A csinos kiállítású kötet ajánló sorait Reményik Sándor írta. Megrendelhető a Minerva irodalmi és nyomdai műintézet r.-t.-nál, Cluj, Str. Baron L. Pop 5., 70 lej előzetes beküldése mellett.

Lopott a szovjet követség tisztviselő. A belga fővárosban székelő szovjet követség egyik tisztviselőjét lopás vádja miatt letartóztatták.

Uj könyv.

Érdekes könyv a zsidókérdésről.

A nemzetközi bonyodalmaknak állandó kísérője a zsidók elhelyezésének kérdése. Mi is szükségesnek láttuk, hogy ezt a kérdést olvasóink alaposan megismerjék és ezért lapunk egyik előző számában nagyobb cikk keretében tárgyaltuk a zsidókérdést. A rendkívül időszerű kérdéssel kapcsolatban nap-nap után jelennek meg cikkek, röpiratok és könyvek. Ezek között különösen figyelemre méltó Dr. Menachen Mendel „Uj Zsidóország Európában” című könyve. A szerző kifejti, hogy a zsidók elhelyezésének nagyon célszerű módja volna, ha Cseh-Szlovákia, Lengyelország és Oroszország zsidók által legsűrűbben lakott részeiből zsidóországot alakítanának. A zsidó állam Lengyelországtól a Fekete-tengerig nyulna. A könyvben részletes tervet nyújt a szerző arra vonatkozólag, hogy az új államot hogyan szervezzék meg és milyen módon biztosítsák fennmaradását és fejlődését. A mindvégig alapos meggondolásokon és helyes következtetéseken felépített tanulmány ujszerű beállításban tárja elénk azt a fontos kérdést.

Rövid hírek

Kötelező munkaszolgálat Aradon. Arad város vezetősége fel-tünéstkeltő rendeletet adott ki. A rendelet szerint minden nagy-korú, 60-ik életévét be nem töltött férfi, közmunkára kötelez-hető. A közmunka napi 50 lejjel váltható meg.

Megvakított egy munkást a fel-robbant szódásüveg. Az egyik szatmári szódavíz gyárban szó-dásüveg robbant fel. Bidea Joan munkást az üvegszilánkok meg-rakították.

Vörhenyjárvány Lugoson. Lu-goson a gyermekek és felnőttek között is vörhenyjárvány lépett fel. Szerencsére a járvány na-gyon enyhe lefolyású.

Farkasámadás. A regáti Ho-tin község közelében egy mun-káscsapatot farkasok támadtak meg. Az emberek vasvillákkal és fejszékkel védekeztek a far-kasok ellen.

Bernhardt herceg Londonba utazott. A holland trónörökös-nő férje, Bernhardt herceg rövid tartózkodásra Londonba utazott.

Tehervonattal ütközött össze egy autó. Konstanca közelében, Ovidiu állomáson egy autó tehervonattal ütközött össze. Co-manescu gyártulajdonos meg-sebesült.

Kiosztották a Nobel-díjat. A svéd király hagyományos ün-nepélyesség között osztotta ki a tizedik évi Nobel-díjat.

A szesz áldozata. Duros Vas-sile komorzáni földműves egy üveg szilvapálinkát ivott meg. Szívbenulást kapott és meghalt.

Dr. Dávid György

orvosi rendelőjét

Tárgul-Sácuess—Kézdivásárhelyen
a Piața téren megnyitotta

Belgyógyászati laboratórium.
Rövidhullám-kezelések.

— Legideálisabb hashajtó, vér-tisztító, epehajtó a Dr. Földes-féle Solvo pirula. Székrekedés, bélre-nyheség, rossz emésztés, gyomorron-tás, felfúvódás, gyomor és bélfáj-dalmaknál teljes gyógyulást nyújt. Egy doboz ára 20 lei. Min-den városi és vidéki gyógyszer-tárban és drogeriában kapható.

Rablógyilkosság Gátalján. Gátalja községben Imre Árpád nyugalmazott református lel-kész és feleségét rablógyilkosok megölték. Az elvetemült gonosz-tevők a lelkész házat kirabol-ták.

Bali, a táncosnők és templo-mok hazája. Bali szigetét nem ok nélküli nevezik a templomok és táncosnők hazájának. Uccá-kon, tereken, sőt még a házak udvarában is mindenütt áldozá-tokkal megrakott oltárok és pa-godaszerű házitemplomok álla-nak. A sziget lakói nagy tiszte-letben tartják a táncot és külö-nösen a nők minden alkalmat megragadnak arra, hogy táncol-hassanak. Erről az exotikus szigetről közöl érdekes, sok képpel illusztrált cikket Tolnai Világ-lapja karácsonyi kettős száma, amely a három melléklettel együtt 568 oldalt tesz ki.

Legszebb karácsonyi ajándék!

	egy árszálit ts!
<i>Baksay S.:</i> Patak banya (kis regény, 144 oldal)	20 lej helyett Lei 15.—
<i>Tompa M.:</i> elbeszélő költeményei (80 oldal)	15 " " " 10.—
<i>Dr. Nagy A.:</i> Jó egészséget (tanulságos elbeszélés — — — — —)	15 " " " 10.—
<i>Gyablay D.:</i> Genovéva (regényes történet, 110 oldal) — — — — —	40 " " " 30.—
<i>Arany J.:</i> Válogatott költemények (kötve, 160 oldal) — — — — —	50 " " " 35.—
<i>Arany J.:</i> Kisebb elbeszélő költemények (kötve, 160 oldal) — — — — —	50 " " " 35.—
<i>Petőfi S.:</i> János vitéz, A helység kalapácsa, Bolond Istók (képes kiadás, kötve 144 oldal) — — — — —	50 " " " 35.—
<i>Petőfi S.:</i> költeményei (képes kiadás) füzve	120 " " " 80.—
Ugyanaz aranyozott egész vászonban	150 " " " 100.—
Ugyanaz famentes papíron, háromszínű aranyozott díszkötésben — — — — —	250 " " " 200.—
<i>Sportbélyeg-album.</i> Díszes album alakú kiadás, kivehető és kiegészíthető lapokkal. <i>Ujdonság!</i> — — — — —	250 " " " 200.—
<i>P. Jánossy B.:</i> A király daliája — — — — —	20 " " " 15.—
<i>P. Jánossy B.:</i> Mister Nemere — — — — —	40 " " " 30.—
<i>Csűrű B.:</i> Vőfélykönyv. Falusi esküvői szokások, harmadik kiadás. Az előbbi kiadások rövid idő alatt fogytak el	15 " " " 10.—
<i>Uj Erdélyi Antológia.</i> Szemelvények 15 fiatal erdélyi magyar író és költő műveiből. <i>Ujdonság!</i> — — — — —	100 " " " 80.—
<i>Bíró V.:</i> Képek Erdély múltjából. Történelmi elbeszélések, képekkel — — — — —	45 " " " 35.—
<i>Bíró V.:</i> Nagyságos fejedelmek idejében. Történelmi regény az erdélyi fejedelmek idejéből. Szopos Sándor festőművész rajzaival — — — — —	20 " " " 15.—
<i>Koncz L.:</i> Konyhakertészet — — — — —	50 " " " 40.—
<i>Dr. Szász F.:</i> Óserők — — — — —	50 " " " 40.—

Fenti árak csak 1938. december 31-ig érvényesek!

A megrendelt könyvek ára előre beküldendő, mert az utánvételezés nagyon megdrágítja a szállítást. A könyvek árán felül 100 lejig terjedő rendelésnél még 5 lej, 200 lejig terjedő rendelésnél 10 lej postacsomag költség is beküldendő egyidejűleg, míg 200 lejen felüli rendelést költségmentesen szállít a

Minerva Műintézet R. T.,
Cluj, Str. Baron L. Pop 50

MEZŐGAZDASÁG:

ROVATSZERKESZTŐ: DR. SZASZ FERENC

Mit jelent a kisgazdának a Magyar Nép olvasása?

Megkaptam a szenttamásiak válaszát arra a kérdésemre: *A Magyar Népek melyik cikke, kiadványa, vagy kezdeményezése volt legnagyobb hatással a székely kisgazdákra?*

Húsz gazda nyilatkozott s természetesen, ahány fej, annyi ész, ahány szem, annyi megfigyelés. Éppen azért a magam megfigyeléséből is ide ragasztok néhányat, melyeket multkori írásomból csak azért hagytam volt ki, nehogy a hosszú létől valakinek elmenjen az étvágya.

Akárhogy is neki feküdtem a földek vizsgálásának, hirtelen kiszaladt belőlem a kérdés: — Honnan ez a tengersok téglavető? — hiszen téglarakás téglarakást, kemence kemencét ért, s azok körül úgy sűrögtek férfiak és nők, mint a méhek. — Jó, hogy nem monda: téglavető cigányok, kacag az én csendes természetű vezetőm, mert ezek a falu mőlosabb családai. Addig s addig olvasgatták a Magyar Nép szép cikkeit a lakóházakról, az egészséges, izléses építkezésről, a célszerűbb gazdasági berendezkedésről, hogy az étvágyuk megjött, s most minden tehetősebb ember új házat, új csúrt, új istállót akar építeni téglából.

Franciaország Beaumaf faluja jutott eszembe, melyről akkortájt olvastam volt, hogy a házakat nem reperálják, hanem hagyják összeomolni s azután eltüzelik, mert — nincs gyermek. És hálát adtam a jó Istennek, hogy a székely mégsem akar kipusztulni. A papjuk ugyan, — ahogy később hallottam, — nincs megelégedve a születési arányszámmal, de ahogy az utcán jártamban a gyermekserg elevenségét, jókedvét, pozsgás arcát látom, valami nagy tisztelet felébredését érzem szívemben a szenttamási asszonyok iránt, kik az anyai hivatásban nemzetfenntartó isteni hivatást látnak s alig várom, hogy a szembefőző gyermekes asszonymak kalapot emeljek. Itt nincs francia betegség: itt nem félnek a gyermektől!

Később mégis elszomordtam. Nem a gyermekek, nem is az asszonyok, hanem a férfiak

miatt. Emlékeztem, milyen nagy dicsérettel hozta volt a Magyar Nép a szenttamási népháznak villanyvilágítással való felszerelését. Vigyázok, keresem mindenfelé az oszlopokat, a vezetéket, lámpákat, de csak a templom környékén látom nyomát a régi fénynek — „Elégett!“ — sóhajt fel a falu papja, „az alkohol, a szesz tüze megemésztette szép tervünket“ a falu egyik legbiztosabb és leghasznosabb kereseti forrását. A továbbiak során elmeséli, hogy Csikszenttamás közbirtokosságának 1923-ban 350 ezer Lei készpénze volt, melyet az előrelátóbbak villanytelep felállítására akartak fordítani, de néhány pálinkaszáju atyafi addig lázított a faluban, míg az egész összegnek a nép között való kiosztását ki nem mondták. Akkor aztán éjjel-nappal folyt a bor, a sör, a pálinka, kormosodtak a gégek s az orrcimpák a „finom cigarók“ füstjétől, — s pár hét alatt füstbe, földbe ment nemcsak a szép tervezet, nemcsak a 350 ezer Lei, de még a reménység is, hogy ezzel a néppel valami nagy dolgot lehessen csinálni. Azután sült ki, hogy sokan adósságba keverték magukat örömben, mert mégegyannyit reákontóztak. Pedig hányszor figyelmeztetett a Magyar Nép, hogy a közvagyon felosztása közönséges rablás, (ha másnak nem, gyermekeink megkárosítása), s hogy az a nép, melyik természetes vezetői helyett más „vezetők“-re hallgat, mindig keservesen ráfizet oktalanságára. Egyetlen vigasztalás, hogy ma már mindenki nyiltan beszél: bezzeg, ha a papra hallgattunk volna, ma nem kellene a „gázosok“ bűdös, egészségtelen s mégis drága olaját égetni. Nem baj, csak legalább tanultánk belőle!

A két díszes középületért sem lelkesedik nagyon a közönség. Valahol valami hiba történhetett, hogy olyan vállvonogatva felelnek kérdéseimre: még azt se tudjuk, mi lesz tulajdonképpen belőle. Pedig hát tudják, merre fürdőnek, s még hozzá gőzfürdőnek tervezték. Amire bizony, nemcsak a tisztaság, ha

sem az egészség szempontjából is igen-igen nagy szüksége van népiünknek. Igaz, hogy Szenttamás határában kitünő gyógyvizek vannak (borvizek, kénes vizek), de ezek a falutól kissé távolabb esnek, míg az Olt a falu között foly végig. „*Hanem azért igen nagy jótévedője lenne nemcsak falujának, de az egész székelységnek is, aki arra vállalkoznék, hogy valamelyik gyógyvizéhez fürdőt építsen.*” Ezt az én kedves vezetőm mondotta, kitől rögtön meg is kérdeztem: miért nem csinálja meg maga? A feleletet nem merem tovább adni; igen megszégyenítő a székelysége nézve. Csak magamban rágódom a nagy kérdésen: *miért kell a mi népiünknek széthúznia, irigykednie, mikor összetartással még ma is annyi szép dolgot megcsinálhatna?*

„Átok veri rég a magyart,
Mert az soha össze nem tart.”

— Sokszor összejöviünk néhányan s úgy olvassuk, nem! — hanem *valósággal saljuk* „Az élelből az életnek” című rovat alatti gyönyörű oktatásokat, tör ki az én emberem — s mégsem fog rajtunk.

Ez a magyar átok.

Olcsó magvakat osztanak ki Temes-megyében.

A temesvári Mezőgazdasági Kamara vezetősége a megye gazdái részére olcsó len- és kendermagot fog kiosztani. A lenmag ára kilónként 10, a kendermagé kilónként 7 lej lesz. A kedvezményes mag iránti kéréseket a gazdák december végéig kell, hogy beterjesszék a Mezőgazdasági Kamarához.

Gondozzuk a méheket!

A méheket télen sem szabad egészen magukra hagyni. A méhésznél néha-néha sétáljon el zajtalanul a kaptárok előtt s figyelje meg, hogy nem zuge valamelyik család? Ha zug, hallgassa meg még másnap is és ha nem hallgatnak el, akkor a kaparóvassal be kell nyulni a rőpnyíláson. Ha a kaparóvas léptörmeléket huz ki, akkor a méz cukrosodott meg, s a méhek nem bírják föloldani. Ilyenkor adjunk be a mézkamrába langyos vizet, mert máskülönben éhenpusztulnak.

Az egeret vagy a cickányt úgy fogjuk ki, hogy zsálot erőltünk a rőpnyílásra s a lépeket kezdjük kiszedni, mire az

egér megijed és befut a zsákba, ahol elpusztíthatjuk. Ha hideg van, vigyük a kaptárt a melegre s ott bontsuk ki.

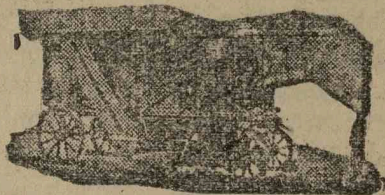
Néha azonban minden ok nélkül is zugnak a méhek, máskor meg ha egér van is bent, a legnagyobb csöndben vannak. Ilyenkor, ha a zugással nem hallgatnak el, nézzük meg, hogy a betelelésnél elegendő mézet kapott-e a család? Ha az anya is benn van és fiatal, akkor nem kell törődni a zugással. De zughatnak a méhek néha azért is, hogy kevés a kaptár-

ban a levegő. Ilyenkor a kijárónyílást szabaddá kell tenni. Ja pedig így nem lehet több levegőt bejuttatni, a fészket kell bővíteni. Meg kell figyelni a rőpnyílást, hogy nincsen-e tele elhullott méhekkel? Az elpusztult méheket gallyacskával ki kell piszkálni, nehogy a nyílás elduguljon s a méhek levegőhiány miatt megfulladjanak. A havat is el kell takarítani a méhes elől, ugyisintén a öpdeszkáról.

Végül ügyeljen a méhésznél arra is, hogy télen át zajtalanul ne há-

Gazdakörök és bércsépési vállalkozók figyelmébe ajánljuk

a „MAVAG” (Magyar Állami Gépgyár, Budapest) gyártmányu, önbeállós golyócsapágyas, acélkeretű eséplő-

gépeket. Fordítható d bkosár, meghosszabbított kivitel, kéttengelyű levező-ládás szalmarázó rendszer, magasnyomású kenés. Szűk udvarokba és nagyobb emelkedéseken is könnyen szalítható. Hosszszalmájú gabonák eséplésére kiválóan alkalmas, leggazdaságosabb üzem. „Mavag” szab. beszerelhető löhereséplőkészülék. „Mavag” kalapácsmalom. Panomag 38 Hp. Diesel német- és legújabb kivitelű amerikai gyártmányu traktorok és más üzemgépek. Díjtalan helyszíni látogatás! A legolcsóbb árakban és kedvező fizetési feltételek mellett rendeléseket már most felvesz a jövő eséplési idő nyitáig a romániai kizárólagos Vezérképviselő: „INDUSTRIA-ECONOMIA” KERESKEDELMI ÉS IPARI R.-T. TIMI-OARA-IFMLSVAR, IV. Strada Brătianu 31. — Távirat: „Industria Timișoara”. — Telefon: 43 57.

borgassa a méheket. Ha a méhes közelében folyton zaj van, a méhek izgatottságukban sok mézet fogyasztanak és vérhasbajosságot kapnak.

Olcsul a tűzifa!

A tűzifapiacra karácsony héttében szokatlan olcsulás következett be. A tűzifa ára vagononként 300—500 lejjel olcsult meg és kilátás van arra, hogy további olcsulás fog bekövetkezni. A fakereskedők körében az a vélemény alakult ki, hogy januárban vagononként újabb 100—200 lejes áresés fog bekövetkezni.

Ha megvizsgáljuk, hogy mi okozta a tűzifa árának olcsulását, a következőket kell megállapítanunk. A nyár és az ősz folyamán a tűzifa árának állandó drágulása megijesztette a vásárló közönséget és mindenki beszerezte jólőre tűzifa szükségletét. Ennek következtében, mire a tél bekövetkezett, a piacon nagyon gyenge kereslet mutatkozott a tűzifa iránt. A másik ok, amiért a tűzifa ára olcsul, hogy az időjárás november és december hónapokban nagyon enyhe volt. Ennek következtében kevés fa fogott el. Így a tél hátralevő részére mindenki jelentős mennyiségű fát tudott megtakarítani. Végül a harmadik ok, aminek következtében a tűzifa megolcsult, a következő: A kormány nagyon sok véderdőt, amelynek levágása eddig meg volt tiltva, szabad erdővé nyilatkoztatott. Így nagyon sok erdő szabadult fel kitermelés céljára.

Védekezés a mételegy ellen.

Nem is nagyon régen, a nedves legelőkön vagy ilyen helyekről származó szénán tartott juhok, a segítség minden lehetősége nélkül, a kétségbeesett gazda szemelátára, halomszámra pusztultak el mételegy ellenében.

De nemcsak a juhok, de igen gyakran a szarvasmarhák is áldozatai estek ennek a veszedelmes betegségnak, ami ellen bizony nem volt segítség.

A halál oka mindig a mételegy néven ismert élősködő volt, mely a májban és epeutakban helyezkedett el és az állat vérért szivta.

Olyan gyógyszert kellett tehát találni, mely elpusztítja magát a mételegyét és jól keveredvén az állat vérével, magára az állatra teljesen ártalmatlan legyen.

Ezt a gyógyszert egy világhírű állat orvos-tanár, Marek, találta fel és találmányát, melyet ma már széles a világon használnak, ahol csak juhokat és szarvasmarhákat tenyésztenek, Distol-nak nevezte el.

Az alkalmazás első éveiben, a Distol-t úgy kellett még adagolni, hogy két, egymásra következő napon egy-egy darabot kellett a juhok beadni, máskülönben nem

lehetett a kívánt mételegyölő hatást elérni.

Az utóbbi években azonban a Distol már annyira terjedt, hogy egyetlen darab is tökéletesen mételegyölő hatású, anélkül, hogy a vemhes állatok a legkisebb mértékben is szenvednének tőle.

Csupán a mételegy szarvasmarháknak kell még az élősködő arányában, több darabot beadni. A juhoknak adagolandó gyógyszert Distol-Express-nek hívják és jól jegyezzük meg, hogy bármely, élősködő juhok csak egyetlen darab adagolandó. Viszont azt is tudnunk kell, hogy ez a Distol-express szarvasmarháknak, még több darab beadása esetén sem alkalmas. A marháknak való Distol egészen más nagyságu és összetételű.

Arról sem szabad megfeledkezünk és ezt valóban saját érdekünkben tesszük, hogy a kért valódi ezüst felirású Distol helyett, majdnem hasonló nevű és kinézésre is megtévesztő más szert el ne fogadjunk, mert 1-2 lej úgynevezett „megtakarításért“, annyira becses állataink életét kockáztatjuk.

**Ha juhod beszélné
mételegyére biztos DISTOL-t kérne,**

**nincsen más olyan szer,
ami többet érne!**

**Ne feledd, ez kell neked:
fekete alapon ezüst „DISTOL” felirás**

szakadt Szatmár megyében az állatkivitel.

A román-eseh vasúti összeköttetés megszakadása következtében Szatmár-megyében az állatkivitel nagyon lecsökkent. A gazdák remélik, hogy rövidesen helyreállnak a rendes állapotok és fellendül az állatvásárok forgalma.

Terményárak Temesváron.

A bányási gabonapiacon a terményárak drágultak. Élénk kereslet mutatkozik búza és kukorica iránt. Az árak a következők: Búza 370—390, kukorica 305, zab 370, takarmányárpa 300, sörárpa 380, tökmag 650—730, muharmag 310, napraforgómag 350, lóheremag 1800, lucernamag 5200 lej mázsnként.

Ünnepi mozgalmak.

AZ UDVARHELYI SZÉKELY-DALEGYLET 70-IK ÉVFORDULÓJÁNAK ÜNNEPE. Az udvarhelyi Székelydalegylet f. hó 11-én ünnepelte meg fennállásának hetvenedik évfordulóját s ez alkalommal Székelyudvarhely, mint valamely bucsujáró hely, nyitotta meg kapuit, s melegen szorította keblére az ünneplésre összerosereglett testvér-dalegyleteket, dalárdákat és a vidékről beözönlő székely gazdákat.

Az ünnepély műsora a következő volt:

„Király himnusz“, előadta Kiss Elek zenetanár-karnagy vezényletével az udvarhelyi székely dalegylet.

Ünnepi megnyitó beszédet mondott dr. Voszka István dalegyleti elnök. Melegbangu beszédében beszámolt a dalegylet hetvenéves múltjáról és hangsúlyozta, hogy az erdélyi nagy városokon kívül Budapesten és az Adriai-tenger partján Fiumében is aranyéremmel tüntették ki

Beszédét román és magyar nyelven mondta el, Ófelségét és Mihály nagyvajdát életve, a prefektusnak őszinte szavakban köszönte meg, hogy az ünnepély megtartását lehetővé tette. Ezután énekszámok következtek.

„Egy gondolat bánt engemet“, előadta a brassói székely dalegylet. „Erdélyi fák között“ előadta a segesvári magyar kaszinó vegyes kara. „Legyen a dal kapocs“ a gyergyószentmiklósi római katolikus dalárda. — „Babilonnak vizei mellett“, előadta a helybeli román „Doina“. „Csillagos az ég nagyon“ a szombatfalvi dalárda előadásában. „Erdélyi szimfonia“, előadta a székelyudvarhelyi ref. dalkör. „Jaj meg kéne házasodni“, énekelte a szentimrei dalárda. „Légy üdvözölve testvérem a dalban“ (azzal a kedves fordulatával, hogy: Áldja meg az Isten azt az Édesanyát, Ki székely dal mellett ringatja a fiát) az ünnepelő udvarhelyi székelydalegylet előadásában.

A felvonuló dalárdák zászlóit hosszú, piros szallagos, székelyruhás lányok koszorúzták meg s kedves csengő hangon üdvözölték a dalt és annak művelőit. Ezután az üdvözlések kerültek sorra. — Elsőnek Inczedy-Jokman Ödön, a romániai országos magyar dalosszövetség elnöke mondott rövid, tartalmas beszé-

det. Az ünnepelt dalegylethez és annak buzgó vezetőihez intézett szavaiban hangsúlyozta, hogy a dal nem csak szórakozás, hanem szent hivatás, testvéri szoros összekapcsolódás. — Majd Szabó Béni és sorban az összes dalárdák vezetői melegbangu beszédek kíséretében emlék szallagokkal diszitették fel és koszorúzták meg a jubiláló zászlót.

Felejthetetlen kép tárult a nézőtér elé, midőn a vendég-dalárdák zászlói pár pillanatra összehajoltak a hét évtizedes szépmulta zászlóval, s mint egy szorosabb kapcsolatot érezve, némán is sokat mondóan üjtötték meg testvéri szent szövetségüket.

Lelkészek, tanítók nőszövetségek figyelmébe ajánljuk az Új Cimbora által a könyvpiacon megjelentetett szindarabos könyvecskéket. A legjobb falusi szindarabok számára is alkalmas gyermekszindarabokat foglalják magukba ezek a könyvecskék, ismert gyermekírók tollából. (Ferenyecz L. Marcella, Kirjákó Kovács Emma, Balla Pona, Horváth Sarolta, Móráné Óz Rózsa, stb.) Árak portóköltéssel (5 lej) előre küldendők.

1. Simon Sándor: Karácsonyi örömsök 20 L.
2. Mikulás, Karácsony és Szilveszter alkalmára való szindarabok 20 L.
3. Anyáknapjára, vizsgára való szindarabok 20 L.

Cséplőgépek

Első Magyar Gazdasági Gépgyár R. T.
Bulapest gyártmánya ismét kapható. — Szegecses ráma, szétszedhető és négyszer fordítható dobkosár, kétsoros önbeálló gyócsapágyak, tekalemit zsírozás

M E D I C A G O

Az eddig legjobban bevált és kipróbált kalapácsos örlőgép. — Mindenféle gazdasági és ipari gépek Kedvező fizetés feltételek. — Kérjen ajánlatot

Román Gépkezelési és Autóforgalmi Rt.
Cluj-Kolozsvár, Calea Traian 33. — Telefon 25-67.

KARÁCSONYI MELLÉKLET

Karácsonyi angyalok.

*Fehér szárnyu karácsonyi angyalok,
A mi lelkünk most nálatok andalog.
Kunyhókba és palotákba szálljatok,
Lebegjen be észrevétlen szárnyatok.*

*Fehér szárnyu karácsonyi angyalok,
Ti hozzátok szállanak ma a dalok.
Vigyétek el kérésünk az egekig,
Ahhoz, aki mindent lát és megsegít.*

*Fehér szárnyu karácsonyi angyalok,
Fáradt lélek ne vergődjék ma gyalog.
Emelkedjék fel a tiszta magosba
S ha csüggeteg hit napfénye hadd
mossa.*

*Fehér szárnyu karácsonyi angyalok,
Imára és sóhajtasra van ma ok.
Nézzétek, hány lélek gyótrött és riadt
A reája nehezülő gond miatt.*

*Fehér szárnyu karácsonyi angyalok,
Bizony, bizony nagy kérésünk van ma
sok.*

*Láthattok ti milljó kérges tenyeret,
Mely felétek nyul és kér kis kenyeret...*

*Felvizitek ugy-e majd e szent imánk
Ahhoz, aki virraszt s vigyáz fent miránk!
Feleki Sándor.*

Karácsony a székelyeknél.

Jelenti magát Jézus háromszor esztendőben.
Először jelenti nagykarácsony napján.

Vaskos, öreg könyvet lapozok. Csíksomlyón, a székely Rómában, 1676-ban nyomták. Megfakult régi lapjait sok elődöm forgathatta már. Az írása olyan furesa. Régies, ő-írás, avult — mondanák számosan. Kottánélküli énekeskönyv. A tanult emberk, még ha zenészek is, értelmetlenül nézik „Nota tulajdon“, „Más régi ének“, „Régi szép ének“ felírásait. Ők, a tanultak, sok könyvet láttak, olvastak és egyiknek sem tulajdonitanak különösebb jelentőséget.

A könyv, amelyet olyan figyelmesen nézek, a Fehér Mihályé. Ő egész életében csak ezt az egyetlen könyvet olvasta. Apját s nagyapját szintén csak az öreg Kaucionálé vigasztalgatta. Deák ősüktől örökölték, ki a dallamokat fülükbe, értelmükbe énekelte s a könyvet a család legidősebb fiú-gyermekének adni rendelte. Mihály bácsi a könyv 800 énekét kivétel nélkül tudja. Ő tanítja a falu apraját, nagyját az énekekre. Unokáit az advent estéin térdeire veszi s a karácsonyi kántáló énekeket úgy tanítja. Ki nem fogy belőlük. A karácsonyi énekek tanításában rendet tart. Lassu, diszes énekkel a karácsony előzményeit vési a gyermekek lelkébe — értelmébe:

*Im midőn mindeneket bírsággal hivatna
Augustus hogy könyvébe, számszerint iratna,
Cyrinus küldteték Bellehem városába,
Hogy az egész tartományt szedné egy summába,
Elindula József is a' szűz Máriával
Istennek erejéből terhes málkájával.*

A biblikus előkészítés után, amelyet figyelmes hallgatóinak türelmesen megmagyarázott és énekelni is megtanított az emlékünep „Kisedének“ méltó várását, és az Üdvözítő jövetelének célját így énekli, talán az előbbinél is lassabban és diszesebben:

*Serkenj lelkem mély álmodból vigyázz magadra,
Mert ma Urad jön e világra szép váltságodra,
Drága kincset hoz magával orvoslásodra.*

A kicsi Jézuska születésének első hírét az ég szegény pásztoroknak üzente meg. Hallgassátok csak meg:

*Csordapásztorok midőn Betlehemben
Csordát őrizének éjjel a mezőben, éjjel a mezőben,
Isten angyali jövének melléjek
Nagy-nagy félelemmel telék meg ő szívek,
[telék meg ő szívek.]*

*Örömet mondok néktek, ne féljétek
Mert születék néktek a ti idvességtek,
[a ti idvességtek.]*

*Menjétek el gyorsan bé a városba
Ott megtaláljátok Jézust a jászolyban,
[Jézust a jászolyban.]*

*Elindulának és el-béjutának
A Szűz Máriának jónapot mondanak,
[jónapot mondanak.]*

A szegény pásztorok ámulva nézték a csodálatosan szép gyermeket, sajnálták szégyénykét s a nagy hidegben szép énekekkel melegítették:

*Mostan kinyílt egy szép rózsavirág
Betlehembe kibimbózott zöld ág
Akit úgy várt már az egész világ
Király, ember s méltóság.*

*Bölcsöm volna, kibe lógnátálak
Párnám volna bé tabargatnálak
A hidegnek csipni nem hagynátálak
Szolgálnék, mint uramnak.*

Az egyszerű emberek a szűz Anya szép énekét csodálták és kis fiát altató énekét szomjas lélekkel hallgatták:

*Hogy ó magzatom, édes kis Jézusom, aludy, aludy,
Hogad a jászolban van kemény szénuban*

[aludy, aludy.

Néked csillag fénylik, az ég mézzel nyitlik,

[aludy, aludy.

Szívem vígasága, e világ váltsága, aludy, aludy.

Gyermekeknek egy kissé nehezen érthető éneket is dalolt a Szűz:

*Ó Atyának öröme, ó anyának szerelme,
Ó Anyád Attyja aludj, ó Anyád Fia aludj,
Ó napfény, ó élet, ó édes Jézus.*

A pásztorok lelke megtelt gyönyörűséggel, boldogsággal és a szegényes jászoltól távolozóban holdogan énekelték:

*Szép violácska, kedves rózsácska
Világra jöttél, váltságunk lettél
En lelké orvosom.*

Amig Mihály bácsi az egy könyv sok énekét végig tanítja nagy karácsony éjszakája is megérkezik, amelybe unokái sokszázas drága énekszóval éneklük angyalmódra mindenkinek a Krisztus születéséről szóló, ékességet hirdető énekeket.

Mihály bácsi a szent estén fokozott gondolat nézegeti öreg könyvét, élete minden nevelésének tanuját, nagy idők értékes tárgyát; a lapokat szinte egyenkint simogatja már-már fáradt tekintetével végig s mikor unokái csengő hangját meghallja, könyvét óna alá szorítva éjféli misére indul, hogy a falu minden épkézláb emberével együtt küldesse magashatározó hálaénekét az egek Urának az új nagykarácsony éjszakáért.

Domokos Pál Péter.

Halhatatlan szeretet.

*Testvér, hiába ápolod
Lobogó, égő, izzó tűzként
Magadban a gyűlöletet,
Háborgó, lángos szenvedélyet
Azt mindhiába eteted.*

*Testvér, az ígét ne feledd:
Amig a földön egy sugár van,
Mely siró szemből jöhetett,
Mig egy mosoly s egy szál virág van,
Halhatatlan a szeretet...*

P. Jánossy Béla.

Ész a fő!

Akkor történt, amikor még a szekerek szekéren hordották a fát a szász városok piacaira. Az ut egyik oldalán zsindegyel, lajtorjával, deszkával rakott szekerek kigyóztak lefelé a Küküllő mentén, a másik oldalon az üres szekerek eveztek hazafelé a Hargita falvaiba.

Mind a rakott, mind az üres szekereknek két nevezetes megállóhelyük volt fordulásukban. Udvarhelyt a Csizsér János vendégfogadójának kapuján rajzoltak ki s be, Segesvárt a Tartler Péter fogadójának udvarán eresztettek ki pihenőre.

Az udvaron persze csak a szekerek tanyáztak, az emberek rendszerint bent áldomásoztak a kecskelábu asztalok mellett. Ismerték egymást, mint ugyanazon a kereseten sajlódó népek, bárki bármily időben könnyen talált koccintó cimborát az asztalok vendégkoszorujában.

Tagadhatatlan, haszon is származott a vidám társalkodásból. A vásáros felek itt cserélték ki tapasztalataikat, hol milyen szükségletek mutatkoznak fanyemű árukban, hol milyen nyereség kínálkozik a portékán?

Önként következik, hogy a fogadók sok sem lehetett el egymás hire nélkül. Kezük ügyében volt, hogy keresetük folytatásában támogassák egymást. Csizsér János fogadója számára Tartler Péter szerzte be a bort a Küküllő mentén s ugyanő gondoskodott róla, hogy a tele

nordókat kellő pecsétek alatt Udvarhelyre szállítsák a hazatérő szekerek. Csiszér János viszont fenyőviznek, szilvóriumnak, báránynak, malacnak, nyulnak, őznek, vaddisznónak s egyéb óhajtott dolognak megvásárlásával és Segesvárra juttatásával apasztotta Tartler uram gondjait.

Bizony emberséges, nyájas érintkezés lett volna ez, ha nem lett volna kedvetlen oldala is. A kedvetlenséget Tartler uram néminemű rossz természetek okozta. Ókigyelme ugyanis szász voltában nagyon fenn érezte magát s tréfa nevében nem egyszer olyan megjegyzésekre fakadt, amelyek nagyon éhomra estek a szót értő székelyeknek. Még hagyján, mikor egyeseket ért a csufondáros szó, azok vissza-visszavágtak tehetségük szerint, de amikor általánosságban kicsinylette a székely nemzetet, hogy azt mondja:

— Hiába, no, nincs tudomány nálatok! A tudomány nálunk van, szásznoknál.

S bizonyágképpen az írástudással, céhek rendjével s szász törvénytartással példálózott, sőt a vallásfolytatást is a szászok dicséretére és a székelyek rovására bírálta. Hát ilyen esetekben nem mindig akadtak hathatós választevők!...

A kedvetlen állapot állandó beszéd tárgya volt a szekeres rend körében. Csiszér Jánosnak is el-elmondogatták Tartler uram vityálódásait. Hogyan kellene megtorolni a fennhéjázást? Nem kellene-e ostornyéllal megérdekelni szász uram kockás lebernyegjét?

Csiszér János, mint leülepedett, tapasztalt ember, váltig csitította véreit.

Hogyan kellene megtorolni a fennhéjázást?

— Utóvégiül mit vártok tőle? Mi járjuk a szászok földjét, ismerjük falvait, városait, pénzeink is tőlük munkánk után, ők azonban nem fordulnak meg a mi földünkön, nem ismernek itt hon levő állapotunkban. Ugy ítélnék meg tehát, mint uton élő, fapiacon eselengő népeket, hogyan serkennének tehát irántunk kellő tiszteletre? Föl kell nyitnunk Tartler uram szemét! Magam így látom ennek a módját. Ti, akik most Segesvár felé mentek, köszöntsétek nevemben Tartler urat s mondjátok meg neki, hogy nagyon szívesen fogadnám baráti látogatását, jöjjön el Udvarhelyre s töltsön kedve szerint való időt közöttünk.

Nosza, kaptak ezen az atyafiaki Csakugyan, hadd jöjjön Tartler uram s töltsék el a székely vendéglátást. Versengve mondták el követségüket a segesvári fogadósnak.

De közeltsen azt érték el, amit reméltek. Tartler uram nem kapott Csiszér János tisztes szándékán. Sőt, mintha megszeppent volna a szerenese mutatkozóól!

Válaszát akkorra halasztotta, amikor a meggyesi piacról visszafordulnak a vendéghívó követek. Addig megdölgözik: tágulhatna-e sok dolgától néhány napra?

Végül is kedvezőtlen választ adott a követeknek. Sok gondjával, dolgával fanyalgott, nagyon ágas-bogas kereset ez az övé, nem lehet a maga mentére vagy tanulatlan kézre hagyni napokig.

— Hanem, ha Csiszér uram komolyan óhajta a személyes találkozást, fáradjon el ő ide. Lefelé, vízmentére könnyebb az utazás, mint fölfelé, víz ellenében!...

Bizony, nem szívesen fogadták ezt a feleletet a követek! Arra tanakodtak maguk között, hogy szász uramat nyilván a rossz lelkiismeret nem engedi utra, gyanakszik, hogy kelepcéül szánták neki a vendéglátást.

Csiszér János azonban nem mutatott megbántódást.

— Mondjátok meg neki — szölt az újabb rendbéli követeknek, — hogy ép-

pen az olyan sok virrasztással élő embernek van szüksége pihenésre, mint amilyen ökigyelme. Ha most jön, amíg a szép nyári napok tartanak, a hegyek és fenyves erdők között is meghordozom, a borvizforrások környékén...

De az újabb követséget még nagyobb idegenséggel fogadta Tartler Péter. Epeérzett válaszában.

— Hiszen igen kellemetes dolog volna a hegyek között bolyongani, — mondotta, — talán medvét is tudna mutatni Csiszér uram, ami csakugyan nagy újság volna számomra. De mégis csak több haszon fog származni abból, ha Csiszér uram jön ide. Itt nálunk sokat épülhet tudományban, tán még Udvarhelyen is keresztül tud vinni egyetmást abból, amit nálunk tanult...

Hiába, nem lehet Tartler uramat gyógyítani a nagyralátásból. Nemzetséges nyavalya ez a szásznál: a székelyt lenézni! Más városokban is tapasztal ilyesmit az ember.

— Vásároljunk velük, de ne keressünk náluk barátságot a magunk számára! — csitította megint hiveit Csiszér János.

Hát ezek aztán el is csendesedtek, fülük mellett engedték el Tartler Péter kötődéseit. De most már ez volt a baj, mi lappang a beburkolózás mögött, nem forralnak-e valami ártalmas dolgot a székeleyek, nem akarnak-e más vendéglőhöz pártolni? — töprengett szász uram.

Nyájasan szólt vendégeihez.

— No, hát nem akar fölkerelkedni Csiszér uram? Mondjátok meg, szívesen látom, üzenje meg érkezése napját.

De közben már Csiszér Jánosban is megnövekedett a máj. Büszke üzenetet küldött Segesvárra.

— Csiszér uram nem jöhet, azt mondja, ő nemes ember, nemes lófőszékely, nem siethet holmi szász polgár udvarlására!... — ujságolták a követek.

Tyüh, fölháborodott ezen a rováson Tartler Péter! Lófőszékely, micsoda nemes az? Hiszen a lófőszékelyeknek még cimereik sinesen, hol állnak vagyon, befolyás, előkelőség dolgában a donációs,

Nyájasan szólt vendégeihez.

cimeres nemesektől? Így meg úgy, ő is fog magának nemességet szerezní, csak folyamodványt kell benyújtania a gubernium útján, van neki Bécsben, az udvarnál olyan ismerőse, aki megszerzi neki a nemesi rangot. Ő azonban cimeres nemes lesz és szóba sem fog állni székely lófőnemessel...

Dejszen dagadt a mellük a szekeres atyafiaknak... hát ezzel lehet Tartler uramat orron érinteni: a nemességgel. Ők is jobbadán székely lófők valának, — hát ha akarnak, ezután nagybüszkén keresztül néznek a döllyfös fogadósón.

Vajjon most már belenyugszik-e hátrább tételébe? Ugy látszik, hogy bele, mert azt mondogatja, hogy nemsokára ajándékkal fog kedveskedni székely kollégájának. Csakugyan egy napon kis ládát adott át az Udvarhely felé igyekvő szekereseknek.

— Nyujtsátok át Csiszér uramnak, remélem jónéven fogja venni!

A kis ládát átadták Csiszér Jánosnak. Sokan látták a csomag kibontását érkezők is, indulók is. Volt mit látniok! a ládából egy lófő került elő, természetes valóságban, úgy, amint frissében elválasztották a ló nyakától. Mellette Tartler uram cédulája a következő rend írással: „Ne szükölködjék tovább Csiszér uram nemesi cimere nélkül, szegezze ki ezt a lófejet, éppen be fog válni nemes lófőszékely cimere nék“.

No, volt szitkozódás, méltatlankodás a szemtanúk körében! Most aztán hogy s mint felel meg Csiszér János, hogy a

székely becsület ne maradjon kisebbségben? Hogyan tesz túl ezen a csufszágon?

Csiszér János pedig nem sokat gondolkozott. Odaintette a sepregető cigányt.

— Ebből a lófejből azonnal vedd ki az észet, vagyis az agyvelőt!

A cigány gyorsan teljesítette a parancsot, az üres fejvel tért vissza.

— Ugy... most aztán tegyétek vissza a ládába s vigyétek vissza Tartler uramnak. Mondjátok meg neki, hogy nem akarok eltérni az ősi székely törvénytől, azok pedig nemesi jogot adnak nekem cimernélkül is. Hallottam azonban, hogy ökgiyelme donációs nemességet akar kapni Bécsből, hát akkor használja föl ezt a lófejet cimernek: annál illendőbb lesz hozzája, mert az észet kivéttem belőle...

Hát ezt aztán meglepéssel fogadták a székely nemzet fiai. Vidám szívvél nyújtották át az üres fejet Tartler Péternek az üzenet kíséretében.

Vidám szívvél nyújtották át az üres fejet.

Hogy mit szolt a viszonzáshoz Tartler Péter, milyen áldomással köszönte meg a hírtételt, nem jegyezte fel a krónika. Bizonyos azonban, hogy a székelyek azután is sokat folytatták maguk között az üres fej dologát. Világos, hogy mit akart mondani vele Csiszér uram...

S mikor ennek utána Tartler uramat megint erőltetni kezdte a csufszág, odamondták neki:

— Ész a fő, Tartler uram! Ésszel tudományt is könnyen szerez az, aki reászorul... Az ész pedig nálunk van, székelyeknél!

(Néphagyomány után.) Gyallay Domokos.

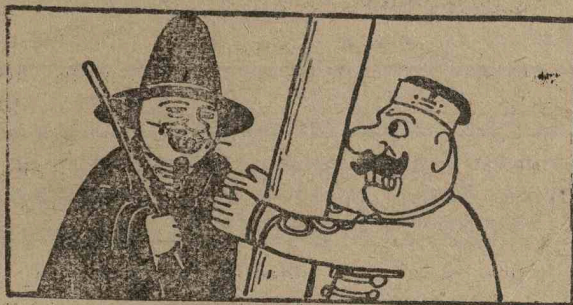
Olesó, szép mulatság a bábjáték

Napjainkban egyre többet hallunk és olvasunk a bábszínház feléledéséről. Mi senki hagyhatjuk figyelmen kívül ezt a játékot, mely azonkívül, hogy felnőttek és gyermeknek egyaránt pompás szórakozást nyújt, kiválóan alkalmas arra, hogy népmeséinket, balladáinkat, verseinket és egyéb hagyományainkat előadjuk vele.

A „Magyar Nép“ havonta megjelenő gyermekmellékletében eddig már több mint tíz bábszínházi előadásra alkalmas szindarabot közöltünk. Ezek természetesen a gyermekhez szólnak, de ezek mellett sok olyan szindarab van, amely a felnőtteknek is élvezetet szerez.

A bábszínházat otthon bárki maga elkészítheti. Nem kell egyéb hozzá, mint néhány bábfej, megfelelően elkészítve. Minta után bárki maga is faraghat bábfejet, amit különösen a faragásra hajlamos ifjainknak ajánlhatunk. A bábok ruháit mindenféle hulladékból, úgyszólván „babaronyokból“ megvarrhatjuk. A többi kellékeket a szindarabok írója a darab elején felsorolja. A „szinpad“ rendkívül egyszerű. A szoba egyik felét pokróccal, lepedővel elfüggönyözzük, s csak egy 30 centiméter magas és 50 centiméter széles nyílást hagyunk rajta, olyan magasságban, hogy ha az „előadó“ felnőtt vagy gyermek mögéje áll, a nyílás épen a feje fölé kerüljön. Így ő nem látszik, de a kezére huzott bábok a nyílásban megjelenhetnek szerepüknek megfelelő ruhában.

Vegyünk például a „Magyar Nép“ ez évi 49-ik számának mellékletében közölt „Ludas Matyi“ szindarabot. Ehhez kell 6, esetleg csak 5 szereplő. A hajdu és huszár helyett ugyanis elég csak egy szereplőt játszani. Főszereplők

»Kezdődhet az első visszafizetési!«
(Ludas Matyi mint talián. II. felvonás.)

Apróságok • Adomák

Milyen veszedelmet rejtnek magukban a penészgombák?

Enderlein, német tudós megállapította, hogy a gümőkórt előidéző bacillusok bizonyos penészgombákkal szoros életani kapcsolatban állanak. Ugyancsak ő megállapította, hogy a penészgombák és bizonyos fertőző csirák között tagadhatatlan fejlődési kapcsolatok vannak. A német tudós vizsgálataiból kiindulva Szathmáry Sebestyén magyar kutató rendkívül érdekes felfedezést tett. Megállapította, hogy a fonális gombák, amelyekhez a penészedést és korhadást okozó gombák is tartoznak, eddig még teljesen ki nem derített módon baktériumokká alakulhatnak át. Szathmáry az ilyen módon keletkezett baktériumokat gomba bacillusoknak nevezte el. Megállapította, hogy a közönséges penészgomba olyan fertőző csirákká alakulhat át, amelyek a gümőkórhoz nagyon hasonló betegséget okoznak.

Eddig szót a tudományos megállapítás. Ezen a téren tehát még nagyon sok felfedezést kell tenni, amíg teljesen tisztán fogunk látni a kérdésben. De már az eddigi kutatások eredményéből is következik, hogy a penészes és dohos lakások óriási veszedelmet rejtnek magukban. Az olyan lakások pedig, amelyekben a padló bármilyen faalkatrész korhadásnak indul, valóságos melegágya a legkülönbözőbb betegségeknek. Az elmondottakból következik, hogy az egészséges lakás legelső feltétele, hogy abban semmi pené-

szedő és korhadó anyagot ne tőrjünk meg! A kutatások egyébként fényt derítettek arra is, hogy a dohos és penészes lakásokban — miért betegszik meg az ember.

Ötszázmillió lakósa van az angol világbirodalomnak.

Az 1937-ben megtartott népszámlálás szerint az angol világbirodalom lakóinak száma ötszáz millió. 1911-ben négyszázhusz millió lakóst számláltak. Az angol birodalom lakóinak száma tehát 25 év alatt több mint harminnégy millióval növekedett.

Az elefánt bünbánata.

Indiában történt az alábbi rendkívüli érdekes eset. Egy katonai csapat után a sátrakhoz szükséges felszerelést elefánt hátán szállították. Egy este, miután a tábor lecsendesedett, a kipányvázott elefánt megvadult, elszakította köteleit és vadul törni-zuzni kezdett a táborban. Több katonát agyontaposott és megölt. Vak dühében ápolóját is megölte. Ekkor hirtelen lecsillapodott az elefánt dühe. Megállott ápolójának holtteste mellett és panaszosan elbődült, valósággal sirt. Majd hirtelen ápolójának lakására szaladt és annak gyermekét óvatosan megsimogatta ormányával és panaszos bödülés közben igyekezett a gyermekkel megértetni, hogy apjával milyen gyászos eset történt. Ezután visszaszaladt arra a helyre, ahol ápolóját megölte és onnan sem erőszakkal, sem szép szóval nem lehetett elmozdítani. Nehány hét múlva azon a helyen elpusztult.

Az eset mutatja, hogy az elefánt értelmi képessége magas fokozaton áll és hogy olyan érzel-

sek is keletkeznek lelkében, amelyeket állatokról nem szoktak feltételezni.

Majmok a tudomány szolgálatában.

A Hátsó-indiai Singaporéban a növényteni intézetnek két majom alkalmazottja van. A növényteni intézet kutatói arra használják fel a majmokat, hogy magas fákról növénytaní ritkaságokat gyűjtenek velük. Meglepő az indokolás, amelynek következtében a majmok eltartását az állam vállalta, illetőleg a majmokat állami alkalmazottnak tekinti. Az indokolás hangsúlyozza, hogy a majmok megértik a más nyelven kapott utasításokat és így olyan képesítéssel rendelkeznek, amelyet a törvény az állami alkalmazottak számára előír.

Kopenhága is milliós város.

Dánia fővárosa eddig nem tartozott a millió lakóssággal bíró városok közé. A legutóbbi megtartott népszámlálás alkalmával megállapították, hogy Kopenhága lakosságának száma egymillión felett van. Így Kopenhága bekerült a milliós lakosságú városok közé.

Kellemetlen utazás.

— Ej, be kellemetlen utazásom volt. Egész nap nem dohányozhattam!

— Miért?

— Mert a vasuti kocsiban ki volt írva, hogy dohányozni csak akkor szabad, ha a kocsi-ban lévő összes utasok beleegyeznek.

— Hát miért nem kérted meg őket, hogy egyezzenek bele?

— Nem lehetett, mert egyedül voltam...

Tanácsadó

Miután újabb rendelkezés szerint névre szóló tanácsadást nem lehet a lapban elhelyezni, felkérjük azon előfizetőinket, akiknek tanácsra van szükségük, hogy a rendes 20 Lei tanácsadási díjon kívül, még 7 Lei portóköltséget is küldjenek be, mert a választ levélben adjuk meg.

A krumpli eleségtől jól tojnak a tyukok.

A krumpli baromfiak számára nagyon jó eleséget szolgáltat. A krumpliban levő ásványi anyagok és vitaminok jótékony hatással vannak a tyukok tojóképeségére. Ezért etessünk tyukokkal sok krumplit. A lehámozott krumpli héjakat ne dobjuk el, hanem azt is nyújtsuk eleségül a tyukoknak.

Le kell huzni a bort a seprőről!

Az új borok erjedése karácsonyra véget ér. Ilyenkor már a bort nem szabad a seprőn hagyni, mert könnyen seprőizt vesz fel. A kiejert új borokat tehát sürgősen le kell fejteni a seprőről, hogy minőségileg ne romoljanak meg. A seprőről néhány napi ülepítés után még húzhatunk le gyengébb minőségű bort.

Hogyan illesztjük be könnyen a karácsonyfa gyertyát a tartóba?

Ha a karácsonyfa gyertya vastagabb, mint a tartó foglalatja, beillesztése csak megfaragás után sikerül. Sokkal helyesebb azonban a gyertya végét forró vízbe mártani és néhány pillanatig abban tartani. Ilyen módon a gyertyát könnyen be lehet illeszteni a gyertyatartóba.

Vigyázzunk szemünkre!

Ha valaki észreveszi, hogy látása kezd gyengülni, azonnal menjen orvoshoz és vizsgáltsassa meg szemét. — A szemorvos ugyanis megfelelő szemüveg rendelésével megakadályozza a baj tovább fejlődését. Különösen az idősebb korban fellépő messzlátás jár sok kellemetlen-

séggel. A baj nagyon könnyen orvosolható, mert szakorvosi vizsgálat után megfelelő szemüveg a hibát kiegyenlíti.

Mit nevezünk palának?

Minden olyan kőzetet, amelyet lemezekre lehet hasítani, palának nevezünk. A pala tehát lehet agyag, márga, mész stb. pala. Csak vegyi vizsgálattal lehet eldönteni, hogy milyen anyagokból áll. Nálunk elég gyakori a márga-pala.

Apróhirdetések

Minden szó 1, vastagabb betűvel 8 lej. Legkisebb hirdetés 50 lej. Állástkeresők részére 20 szóig 40 lej. Előfizetőinknek minden szó 3, vastagabb betűvel 6 lej. Az apróhirdetési díj előre fizetendő. Jelíges leveleket csak a portó beküldése esetén továbbítunk. Ugyisint az érdeklődésekre is csak úgy adunk választ, ha a válasz lev. lapot mellékelik, vagy bélyegben küldik be a portóköltséget.

Angóra nyulak beszerezhetők Ferencrendi Zárdaönökségnél, Estelnic-Esztelnek, jud. Treiscauna. Magas gyapjuhozamu, fajtisza, törzskönyvezett fehér angórák. Válaszbélyeg mellékelendő.

Szobaleány kerestetik idősebb egyedülálló földbirtokoshoz, ki varrni is tud, Gaál Péter Corpa-dea, u. p. Apahida, jud. Cluj.

Szerkesztői közlemények

Alább felsoroltaknak köszönetet mondunk a bejelentett új előfizetőkért.

J. J. Krassófüzes, M. J. Iriny, K. F. Radnót, D. J. Gyalu, Cs. I. Szilágypér, E. J. Jobbágyfalva.

ELŐFIZETŐINKHEZ! Könyvnapárunk megjelent és annak szétküldését megkezdtük. Míképpen előző számunkban már jeleztük, a naptár szétküldését bizonyos beosztással végezzük el és pedig a megyék magyar elnevezései szerint betűrendben. A naptárhoz mindazok hozzájutnak, akik előfizetésükkel 7. év végéig rendben vannak. Aki a még fennálló hátrálékukat nem rendezték, azoknak is megküldjük a naptárt, ha az előfizetési díjat rövid időn belül beküldik. Hangsúlyozzuk, hogy naptárt csak azoknak adhatunk, akik nincsenek hátrálékban s tekintve, hogy könyvnapárunk jóval tartalmasabb, mint a megelőző évben, ezért érdeke minden előfizetőnek, hogy könyvnapárához mielőbb hozzájusson. Megismételjük azon felhívásunkat, hogy akik megfordulnak városunkban, keressék fel kiadóhivatalunkat, hogy a naptárt részükre átadhassuk, mert ez esetben jóval hamarabb átvehetik naptárjukat, mintha bevéárnák, amíg több ezer naptárigénylő közül reájuk is sor kerül. Egyben felhívjuk a figyelmét minden hátrálékosnak arra, hogy igyekezzen tartozása rendezésével mert lapot csak azoknak küldhetünk, akik nincsenek hátrálékban.

Kérjen mutatványszámot gyermeke számára az

Új Cimbora

című képes gyermeklapból. Megjelenik havonta kétszer. — Előfizetési díj egész évre 200, félévre 100, negyedévre 50 Lei. Szerkesztőség és kiadóhivatal Cluj, Str. Baron L. Pop 5.

Ünnepelt Végvár magyarsága.

Végvár, a Bánság legnagyobb magyar református községe, november 13-án ünnepelte megrenovált temploma 50 éves fennállásának jubileumát. A község 144 évvel ezelőtt Szentestről, Makóról jött református vallási magyarokból alakult.

Templomukon kívül gyönyörű 5 tanerős jelekezeti iskolát tartanak fenn a hivek, melyben az idén 319 gyermek tanult.

Általában azt szokták mondani, csak a szászok és a bánáti svábok tudnak szervezkedni és mintaszerűen gazdálkodni. Ennek cáfolata képen elég, ha rámutatunk Végvár példájára, hol a virágzó Hangya szövetkezet, Takarékpénztár, Gazdakör, Polgári és Iparos Kör és számos más társadalmi egyesület működik, az egyházi alakulatokon kívül. A község 3 népkönyvtárában 2000 kötet könyv áll a lakosság rendelkezésére. A gazdák igen nagy része kezdettől fogva lelkes hivei és olvasói a Magyar Népnek és az Erdélyi Gazdának.

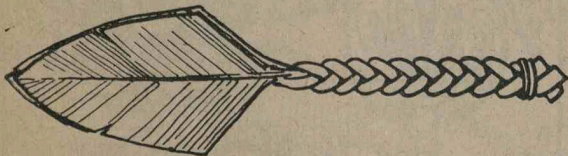
Amidőn ünnepelt templomuk képét bemutattuk, kívánjuk, az Isten tartsa meg még sok századon keresztül az anyaszentegyház eme erős várát ott lenn a Délvidéken.

Tanuld meg!

Készítsünk tolluból ecsetet!

A karácsonyi kalácsok és sütemények sokkal szebbek, hogyha sütés előtt

tetejüket tojással kenjük be. A bekenést tolluból font ecset segítségével végezzük. Ez az ecset házilag könnyen elkészíthető és az említett célra nagyon jól megfelel.

Hogyan tesszük el sóval a zöldséget?

Lapunk 46-ik számában eljárási módot közöltünk a zöldség célszerű, téli eltevéséről. A nyomda hibájából a cikkből hiányzik a szám, amely a zöldségeltevés alkalmával a só és zöldség arányát megszabja. Ezért közöljük, hogy a 46-ik számunkban leírt zöldségeltevési mód a kö-

vetkező arány szerint történik. 1 kiló zöldséghez fél kiló sót veszünk. Ilyen módon biztosítjuk, hogy az eltett zöldség ne romoljon meg.

Mikor hasznos a lábfürdő?

A meleg lábfürdő fogfájásnál, fejfájásnál, fülzúgogatásnál és orrvérzésnél hasznos szolgálatot tesz. A meleg lábfürdőt testhőmérsékletüire kell készíteni és használat közben lassan hozzáöntött meleg vízzel kell hőmérsékletét emelni. A lábfürdő tartama legfeljebb egy negyedóra lehet. Ha a testből el akarjuk vonni a vért, például meg akarjuk szüntetni a fejből a vérbőséget, tegyük a lábfürdőbe két marék só, vagy kevés ecetet.

A meleg lábfürdő után a lábat hideg vízzel kell lemosni és utána törölközővel addig dörzsöljük, amíg kellemes meleg érzés keletkezik. Hideg lábfürdőt vérszegény embernek nem szabad használni. A hideg lábfürdő tartama legfeljebb két perc lehet. Közvetlenül evés után nem szabad lábfürdőt venni!

Jőjj el, jőjj el szent Karácsony.
Szívünk, lelkünk újra lásson.
Mely utánad vágyva lüktet:
Töltsd meg békével szívünket.
S amerre jár áldott lépted:
Aria vívd a Magyar Népet!

Hogyan távolítjuk el fényezett butorokról a fehér foltokat?

Ha fényezett butorhoz forró edény ér, az érintkezés helyén a butor megfehéredik. A bajt egyszerű eljárással kijavíthatjuk. A foltos helyre nedves cigarettahamut szórunk. Ezt egy félóráig a folton hagyjuk. Ezután egy dugót megszenesítünk és a megszenesített dugóval addig dörzsöljük a foltos helyet, amíg a folt elveszti színét. Ezután petróleumba áztatott ronggyal dörzsöljük át a foltot és így a folt teljesen eltűnik.

— Mondja meg a fiának, hogy ne dobáljon felém hólabdákat!

— Mi az, nyakontalálta?

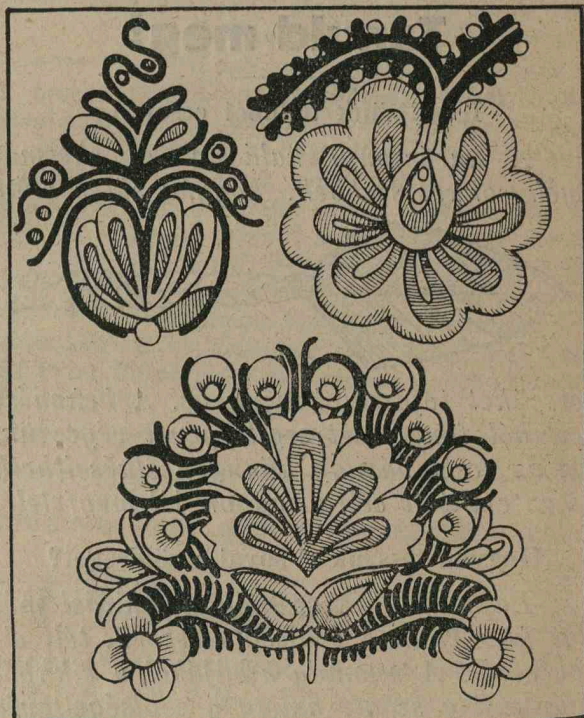
— Szerencsére nem talált el.

— Nőhát akkor az nem volt az én fiam.

A mandula gyors hámozása.

A mandula hámozását gyorsá és kényelmessé tehetjük a következő módon: a megfőtt mandulát vastag ruhára terítjük szét és a ruha egy részét visszahajtjuk a mandulára. Ezután a laskanyujtó fával enyhén meghengereljük. A mandulák kiugranak héjukból.

A magyar díszítés alapformái.

A cifra szür színes világából valók mai róza, szegfü gazdagon díszített formái.